הארץ

ממישנתו של מייסדו:
טררררררר...
טרררררררררר...
ד"ר מ. זוארץ
(בשיחה עם שר התקשורת)

מיסתמנת פשרה

— בעניין זה לא נוותר.
— גם אני לא.
— לא תקום שם שום עיר!
— אז אני פונה ימינה.
— אמרתי, עיר לא תקום.
— אני עדיין פונה ימינה.
— מרכז־עירוני, זה משהו אחר כי־מוכן.
— ללא־ספק.
— מרכז־עירוני, אולי יקום בכל־זאת.
— אז אני נשאר.
— אבל לא יקראו לו „ימית"! על עקרונות אנחנו לא מתפשרים.
— גם אצלי ככה. אולי — „יבלית?" לפחות שיהיה אותו משקל.
— על זה יחליטו במרכז. וקרקעות לא ירכשו, זה שיהיה ברור!
— אני פונה ימינה.

שכר־מיצווה

מעשה ביהודי אחד עני מרוד, לא עליכם, ומטופל באשה אלמנה ובבנים הרבה, שהיה הולך בערב שבת אל בית־הכנסת וליבו הומה עליו לפי שלא היתה אותה שעה בביתו אפילו פרוטה שחוקה אחת.

עודו הולך ולפתע ניקרתה לפני עיניו עירמה של שטרות יקרקרים. עמד להרימן ונזכר שערב שבת קודש היום. מייד קפץ עליו היצר הרע שלו והיה דוחק בו ואומר „מה לך מתמהמה, טול וקח! מתנה היא מהשם מתברך ואין מדקדקין בכגון אלה."

והיו השטרות מנצנצים ומרשרשים וכמעט שנתרצה ליצר הרע. אלא שנזכר בסבא ז"ל ונתחזק ויצא שלוש פעמים ביהודי אחד עני מרוד, לא עליכם, ומטופל באשה אלמנה ובבנים הרבה, שהיה הולך בערב שבת אל בית־הכנסת וליבו הומה עליו לפי שלא היתה אותה שעה בביתו אפילו פרוטה שחוקה אחת.

עודו הולך ולפתע ניקרתה לפני עיניו עירמה של שטרות יקרקרים. עמד להרימן ונזכר שערב שבת קודש היום. מייד קפץ עליו היצר הרע שלו והיה דוחק בו ואומר „מה לך מתמהמה, טול וקח! מתנה היא מהשם מתברך ואין מדקדקין בכגון אלה."

והיו השטרות מנצנצים ומרשרשים וכמעט שנתרצה ליצר הרע. אלא שנזכר בסבא ז"ל ונתחזק ויצא שלוש פעמים מן טפו־טפו ובירך בליבו שלא נתפתה ליצר הרע.

באותו יום התפלל בכוונה תחילה וכשחזר לביתו ראה והנה אותה ערימה במקומה שרויה ודומה שלא נתמעטה אפילו.

חייכם שנתארכה אותה שבת לאותו יהודי ודומה היתה עליו כל דקה כשנה. וכשיצתה השבת מיהר מבית־הכנסת ואותה ערימה במקומה היתה והרימה ונטלה לביתו והיו שם 1000 זהובים. וכיוון שאותה שבת של פחות היתה היה ערכם כ־112.65 זהובים בלבד.

ללמדך שמי ששומר על השבת — השבת שומרת עליו.

העם החליט - עילית!

מה בכלל יש לדבר על הקמת עיר חדשה בפיתחת־רפיח, שהרי טרם יישבנו את הרי יהודה ושומרון השוממים? נכון שיש כמה מייבשי־ביצות בקריית־ארבע־עילית שמעל לחברון־תחתית, אך זוהי קוראים יקרים, רק תחילת הדרך. כבר האלוף־הפוליטיקן שרון הזכיר בדבריו את העדיפות שיש לתת לשכם־עילית ולרמאללה־עילית, על מפת ההתיישבות, והוא צודק, כבוד האלוף.

כיוון שכך הוא המצב, זימנה מערכת „zoo הארץ" מומחה מיוחד לענייני התיישבות, מר אברהם שעל־אדמה, וערכה עימו ראיון קצר בנושא „האיכלוס העילי של השטחים התחתיים ב־יהודה ובשומרון".

א נ ח נ ו: במיקרה והעיר הערבית נמצאת במקום הגבוה ביותר בשטח, היכן תיבנה העיר העברית העילית?

שעל־אדמה: שאלה מעניינת. ניתן לבנות את השיכונים־העבריים־העיליים של עצים, או על קביים, או על מגדלים (ובדרך זו גם לחסוך את ההוצאות הכרוכות בהקמת מגדלי תצפית). כבר היו לכך מיספר תקדימים במדינות מתפתחות כבורניאו וסינגפור. אפשרות נוספת היא לחפור בור עמוק ולהכניס לתוכו את העיר הערבית הנדונה. עם זאת טוענים אנשי־רוח מסויימים כי ניתן לבנות את העיר־העברית־העילית על מישור אחד עם העיר־הערבית־התחתית, ולהסתפק בעליונותנו המוסרית.

א נ ח נ ו: ישנם ערים־ערביות־תחתיות הנושאות שמות שאינם מתאימים־כמיוחד לערים־עבריות־עיליות. האם ישנה אפשרות לפתור בעייה זו?

שעל־אדמה: שאלה יפה. כפי שפתרנו את הבעייה בבית־ג'לא־עילית (הר־גילה) ובעקרבה־עילית (גיתית) נוכל לעשות גם במיקרה של התיישבות עירונית של ממש. רמאללה־עילית תיקרא, על־פי הצעת ועדת־השמות בקרן־היסוד, רמת־אלוקים. ג'נין־עילית — גן־נינוי, טול־כרם־עילית — נטל־כרמיאל, וכו' וכו'.

א נ ח נ ו: מהם היתרונות שייצמחו ליאוכלוסיה־הערבית־התחתית ממיזוג עם אוכלוסיה־עברית־עילית?

שעל־אדמה: אני שמח ששאלתם שאלה זו. הפועלים הערביים יוכלו לעבוד ליד הבית, ולא יצטרכו לנסוע בוקר־בוקר לתחום הקו־הירוק. הם יוכלו לסייע בבניין העיר־העברית־העילית ולשפר בכך את מצבם הכלכלי. לבד מזאת, יורשו להסתובב באופן חופשי בשמורה־הערבית־התחתית שלהם, ואף יוכלו להתרבות באין מפריע.

א נ ח נ ו: איזו תרומה תתרום ההתיישבות־העברית־העילית ליהודה ושומרון, לציבור היהודי בארץ ובעולם?

שעל־אדמה: ציפיתי בקוצר־רוח לשאלתכם. ההתיישבות־העברית־העילית תתרום תרומה נכבדה ביותר לציבור היהודי בארץ: חיסול טוטאלי של עיירות־הפיתוח, על כל מטרדיהן ונזקיהן הכלכליים והחברתיים.

א נ ח נ ו: תודה, מר שעל־אדמה. נשמח לשוב ולהיפגש איתך בכצרה־עילית שעל גדות־החידקל היום בעוד 25 שנה.

— רגע, מה יש? מה אתה רץ? אני אמרתי מי לא ירכוש? אמרתי א י פ ה?

— לא.

— אז תמתין בבקשה. מה שרציתי להגיד, זה שאף אחד מילדי־המצוקה, שאצלם אוכחנו שני מאפייני־מצוקה ומעלה, לא ירכוש קרקעות בשטחים. צימצום הפער בראש מאווייגו. לעומת־זאת רסקן, שיכון־עובדים, קק"ל, ועוד כל מיני, יוכלו לרכוש...

— אני נשאר.

— ...בכפוף להגבלות מסויימות...

— אני פונה ימינה.

— ...הפשרה שמסתמנת היא כדלקמן: רכישת קרקעות בשטחים תותר רק למי שידו משגת לבצע הרכישות, או שגוייר כהלכה. זה בשפיל הדתיים.

— אני נשאר.

— ובעניין השניים־וחצי מיליארד עבור הפליטים — תשכח מזה!

— אני פונה ימינה.

— עוד פעם הוא קופץ! מה, אין לך נשמה? הלכ שלך מאכזן? כבר אסור להוריד 7—6 לירות לאילנשיל־פוליו? 5 לירות? 3?

— אני נשאר.

— ידעתי.

סיפור קטן

איש אחד, מעולי האימפריה האוסטרו־הונגרית, קראו לו וילהלם פרקש. חברים קראו לו ווילי, וילי פרקש. והאיש הזה סבל מאוד. בעצם, הוא לא סבל יותר מכל שאר חבריו, שריח הגולאש נודף ממיבטאם העיברי, אבל גם כך היה הסבל כבד מנשוא.

בייחוד התעללו באיש כל הפקידים במישרדים הממשלתיים, אלה שלקחו ממנו מס־הכנסה, רשמו אותו בטאבו, הנפיקו לו תעודת־זהות וגזלו ממנו אר־נונות לרוב. וילי פרקש נשא את סיבלו בגבורה, והמשיך להאמין שאם הוא רק יירצה — לא תהיה זו אגדה.

ואכן, יום אחד כשהלך וילי לקופת־חולים עם הילדה שהיה לה פרונקל, קרה מיקרה מוזר. הוא פנה אל הפקיד הזר־עך, כדי לקבל מיספר בן ארבע ספרות, וסתם אמר: „אני פרקש וילי," וכאן אירע הנס; הפקיד דבוק־העפעפיים, התנער בעוז, ובעוד עינו הימנית ממצמצת עוויתית, לחש בקול רוטט: „בבקשה אדון פרקשוילי, תשב כאן. מייד יבוא הדוקטור," וגם עשה קצת קוצ'י־מוצ'י לילדה עם הפרונקל.

וילי האוסטרו־הונגרי רצה לתקן את טעותו של הפקיד המפוחד, ולומר לו שהוא בעצם רק הונגרי אחד, ולא שייך בכלל ליהדות־אשדוד, אבל הבורא, ברחמיו, שלח יד מלמעלה וסתם לו את הפה.

ומאז וילי פרקש עושה חיים משוגעים במישרדי הממשלה. הוא פשוט אומר: „אני פרקשוילי," ומייד מקבל מקום ריאלי בתור.

מה שמוכיח שלא המוצא־האתני הוא העיקר, אלא הצילצול.

(המשך מעמוד 2 טור 1)

במידות טובות, ועל זוהר־ג'ו ובמבינו־שמיל מוטלת המשימה להשיב את הסדר והמוסר אל כנו.

בניגוד לחלוצים שהפריחו את המידבר שעליו ניצבת לתלפיות העיר תל־אביב, מצליחים טריניטי ושמיל להחזיר את המצב לקדמותו בקצב מפתיע. הם מחרי־בים והורסים כל תפאורה שנקריית על דרכם, אם כי נדמה לי שהם עושים זאת על־פי הוראת הבמאי. ודאי תבינו כי הצריף ששימש לפושעים כמקום מיפגש, חוזר להיות לארגזי עץ מעופפים בחלל. אגב, אורי זוהר הערמומי מצליח לחתוך בסכין שבידו את המכנסיים של המלצר הרשע וחושף לו את כל הטוסיק (הי—הי—הי—הי).

„וחוץ מזה יש לי חבר!"

לא נפרט כאן את כל השתלשלות המאורעות המרתקת. רק תדעו לכם, צופים יקרים, שבסוף הסוב מגיעים שני האבי־רים שלנו על הווספה שלהם למרכז הכנופיה, כדי לשחרר את מירה (שנחטפה על־ידי דני) מציפורניו של הרשע הזה העומד לבצע בה סדרה של מעשי־סדום־כבקשתך. אלא שדוד ויהונתן מגיעים מוקדם מדי, ומספיקים לחטל את כל תשעה מאות הפושעים לפני שדני הצליח לחשוף למירה אפילו ציצי אחד קטן. מה לעשות, נתנחם בכך שזוהר ובמבינו יגהלו מעתה את אמקור־לייבוביץ ונקווה שהמפעל ישגשג והצמד יצליח לגייס כספים כדי לממן לג'ורג' עובדיה סרט נוסף בביתויו ובהשתתפותם. לי, אישית, חשוב מאוד לדעת כיצד יעלו חיי הנישואין של רומיאו־זוהר ויוליה־אליאן, ומתי בדיוק תהפוך היא ל־אלמנה עיוורת בחלק הבא של הטרילוגיה.

מכתבים למערכת

היכן נגיע, חברים!"

אני מתייחס למכתבו של יורם קניוק לאייבי נתן בדבר השבוע מלפני שבועיים. ותאמינו לי בכל הכנות, במשך הקריאה בדקתי כמה פעמים שוב ושוב: האם זה באמת דבר־השבוע שאני מחזיק בידי, או אולי התחלף לי בשבועון העולם הזה. הביטויים הבוטים על „המימסד" — והכוונה היא, כמובן, לממשלת־ישראל — איך מרשה זאת מערכת דבר?

דעות מסוג זה אין מקומן בעיתון פועלי ישראל. שיחפש לו יורם קניוק אכסניה מתאימה יותר. אינני חושב שאתם מעוניינים להרגיז את קוראיכם הוותיקים והמסורים. אמנם הגנו דמוקרטיים ויותר ממה אחוזים, אך לכל דעה צריך למצוא את האכסניה המתאימה.

יהודה זמיר, רמת־גן („דבר" 27.7.73)

פנו דרך לביקורת

סוף־סוף מתחיל הקהל הישראלי ל־גלות תכונות ההכרחיות להצמחת מחזאים ואמנים, שראוי להתכבד בהם.

כל הכבוד לפרופ' יגאל ידין וחבריו שאזרו עוז ועזבו את ה„חאן" הירושלמי באמצע הצגת המחזה „עיר אחת". עצתי להם, כי להבא יביאו איתם שקיות מלאות עגבניות רקובות וביצים בואשות — וכטוב ליבם ישליכו מכל העולה מן השקית על הנערים המשחקים. התרגלנו לקהל הממלא אולמות וצופה בשקט ברפש הבז לצופה לא אחת. הגיע הזמן להתעוררות „אנשי התרבות" ו„חובבי הדרמה". אמנים היראים את הביקורת שיכתבו ויציגו לעצמם. אלה הרוצים להציג, שיקבלו את הביקורת בכבוד ואם רצונם לזכות בזרי תהילה שיתאמצו קצת.

אריה זינגר, בת־ים („מעריב" 5.8.73)